

PRZYKŁADY REALIZACJI MYŚLI PEDAGOGICZNEJ E. BOJANOWSKIEGO W PRAKTYCE PEDAGOGICZNEJ

ROCZNIKI PEDAGOGICZNE

Tom 9(45), numer specjalny – 2017

DOI: <http://dx.doi.org/10.18290/rped.2017.9s-18>

AGATA MARCELINA ZOŃ SŁ. BDNP

AKTUALNOŚĆ MYŚLI PEDAGOGICZNEJ BŁ. EDMUNDA BOJANOWSKIEGO W OCHRONKACH SIÓSTR SŁUŻEBNICZEK NMP

Błogosławiony Edmund Bojanowski w duchowym testamencie przekazanym siostronom powiedział: „Co do prowadzenia dzieci zachowywać najdrobniejsze szczegóły, które są przepisane, bo nie uwierzycie, jak wielkiej w tym jest wagi każda, choćby rzecz najdrobniejsza” (Bojanowski, 2009, s. 705).

Wypowiadając te słowa musiał mieć pewność, że pozostawione przez niego w Regule wskazówki co do prowadzenia ochronek są warunkiem skutecznego oddziaływania wychowawczego sióstr nie tylko na dzieci, ale również na całe środowisko, w którym pracowały i posługiwały. Mając świadomość posiadania tak skutecznego i wartościowego bogactwa myśli pedagogicznej Założyciela, siostry starały się od początku prowadzić ochronki według jego koncepcji. Wymagania MEN co do programów wychowania przedszkolnego stały się inspiracją do powstania w 2008 r. *Programu wychowania przedszkolnego według koncepcji pedagogicznej bł. Edmunda Bojanowskiego*, w którym zawarta została myśl pedagogiczna Założyciela. W ciągu kolejnych lat została przeprowadzona ewaluacja tegoż programu przez Komisję do spraw wychowania, którą powołała Przełożona Generalna Sióstr Służebniczek BDNP. Uzyskane tą drogą wnioski posłużyły do weryfikacji procesu wychowawczo-dydaktycznego oraz zostały wykorzystane do ewaluacji programu i publikacji w 2015 r. jego II wydania, uzupełnionego i rozszerzonego. Przeprowadzone badania ankietowe wśród rodziców i nau-

Mgr AGATA MARCELINA ZOŃ sŁ. BDNP (sŁ. dębicka) – nauczycielka w Ochronce Zgromadzenia Sióstr Służebniczek BDNP Przedszkole Publiczne; e-mail: s.marcelina@interia.pl

czycieli realizujących ten program w pracy pedagogicznej z dziećmi przedszkolnymi, potwierdziły aktualność i skuteczność myśli pedagogicznej Bojanowskiego (Opiela, Kaput, Piekarz, Kornobis, Zymróz, Chudzik, 2015, s. 13).

Następne źródło, z którego zainteresowani wychowaniem przedszkolnym mogą obficie czerpać w pracy wychowawczo-dydaktycznej z dziećmi, to *Kompendium edukacyjne Edmunda Bojanowskiego*, powstałe na podstawie edycji krytycznej niepublikowanych dotąd rękopisów Bojanowskiego, wydane w 2-tomowym dziele pod tytułem: *Prace, szkice i notatki Edmunda Bojanowskiego. Inedita*. Jest to niezwykle bogaty zbiór myśli pedagogicznej tego wielkiego XIX-wiecznego pedagoga, motywujący kolejne pokolenia wychowawców do odkrywania i realizowania jego koncepcji wychowania dziecka przedszkolnego.

Siostry od początku miały przekonanie, że podstawą ich misji jest sprawa wychowania najmłodszego pokolenia według słów Błogosławionego: „Od dzieci trzeba zacząć odrodzenie ludzkości. Od wstępu zaczniemy, a postęp się znajdzie” (Opiela, 2016, s. 38). Obecne nauki pedagogiczne potwierdzają, że odpowiednie kształtowanie dziecka w wieku przedszkolnym owocuje w całym jego dalszym życiu.

Bojanowski podkreślał, że istotą wychowania jest jego integralność, i to w pracy pedagogicznej ochronki znajduje się na pierwszym miejscu. Planując proces wychowania, siostry uwzględniają wszystkie sfery rozwojowe: fizyczną, społeczną, umysłową, kulturalną, moralną i religijną, starając się tak wpływać na ich kształtowanie, aby żadnej nie pominąć, a wszystkie z sobą zharmonizować, bo – jak zapisał bł. Edmund – „Lud nie zna jednostronności, cząstkowości, bo praktycznie wszystko odnosi do życia, które nie da się ćwiartować” (Opiela, 2016, s. 48). W działaniach wychowawczych i opiekuńczych ochronki celem jest ochrona wartości i godności osoby wychowanka, poprzez odkrywanie jego predyspozycji naturalnych i nadprzyrodzonych, w poszanowaniu jego indywidualnych zdolności.

Aktualność myśli pedagogicznej Bojanowskiego wyraża się również w pielęgnowaniu zwyczajów i obrzędów w ochronkach. Ze zwyczajów idą obyczaje – pisał Założyciel (Opiela, 2016, s. 22) – i dlatego w każdej współczesnej ochronce jest pewien rytuał, zwyczaj przeżywania każdego dnia, tygodnia i całego roku, są obchodzone ważne dla całej społeczności przedszkola święta i wydarzenia, jest również świętowanie ważnych dni dla poszczególnych członków – tak dzieci, jak i personelu. Ta obrzędowość jest najprostszą formą przekazu wartości dzieciom i przyswajania ich w życiu,

a dla samych dzieci jest atrakcyjnym przeżywaniem różnych wydarzeń, w co bardzo chętnie się angażują.

Swoistym rysem wychowania ochronkowego jest wychowanie patriotyczne i religijne, które splatają się i łączą ze sobą, tak jak to miało miejsce w historii naszego narodu. Dzieci w sposób naturalny przeżywają wydarzenia patriotyczne w duchu religijnym – dostrzegając Bożą opiekę nad naszą Ojczyzną, modląc się za nią, jednocześnie ucząc się w ten sposób miłości do swojego kraju.

Ważną cechą wychowania w ochronkach jest podkreślenie roli rodziny w procesie wychowania i współpraca z nią w tym względzie. Organizowanie spotkań formacyjnych, angażowanie rodziców i całych rodzin w różne wydarzenia ochronkowe, wzmacnianie więzi rodzinnych między poszczególnymi członkami – to tylko niektóre działania podejmowane w celu współdziałania z rodziną w jej funkcji wychowawczej i oddziaływanie w ten sposób na szeroko pojętą społeczność ochronki.

Z tych kilku przytoczonych przykładów specyfiki wychowania w ochronkach widać, jak bardzo myśl pedagogiczna Bojanowskiego jest zakorzeniona w działalności wychowawczej sióstr słuźebniczek, które starają się nie tylko być wiernymi tej myśli, ale ciągle na nowo ją odkrywać, przyswajając, pielęgnując i dzielić się jej bogactwem z innymi, dla których wychowanie małego dziecka jest kwestią o wielkim znaczeniu dla przyszłości narodu.

BIBLIOGRAFIA

- BOJANOWSKI, E. (2009). *Dziennik*. Objaśnił, skomentował i wstępem poprzedził L. Smółka. T. IV. Wrocław.
- OPIELA, M.L. (red.) (2016). *Kompendium edukacyjne Edmunda Bojanowskiego*. Lublin: Episteme.
- OPIELA, M., KAPUT, M., PIEKARZ, E., KORNOBIS, A., ZYMRÓZ, Z., CHUDZIK, S. (2008). *Program wychowania przedszkolnego według koncepcji pedagogicznej bł. Edmunda Bojanowskiego*. Dębica: Zgromadzenie Sióstr Słuźebniczek BDNP.
- OPIELA, M., KAPUT, M., PIEKARZ, E., KORNOBIS, A., ZYMRÓZ, Z., CHUDZIK, S. (2015). *Program wychowania przedszkolnego według koncepcji pedagogicznej bł. Edmunda Bojanowskiego*. Wydanie II, uzupełnione i rozszerzone. Dębica: Zgromadzenie Sióstr Słuźebniczek BDNP.
- GIGILEWICZ, E., OPIELA, M.L. (red.) (2016). *Prace, szkice i notatki Edmunda Bojanowskiego*. Inedita. T. I-II. Lublin: Zgromadzenie Sióstr Słuźebniczek BDNP.

AKTUALNOŚĆ MYŚLI PEDAGOGICZNEJ BŁ. EDMUNDA BOJANOWSKIEGO
W OCHRONKACH SIÓSTR SŁUŻEBNICZEK NMP

Streszczenie

Od początku działalności opiekuńczo-wychowawczej w prowadzonych przez zgromadzenie ochronkach, siostry korzystały z bogactwa myśli pedagogicznej swojego założyciela, bł. Edmunda Bojanowskiego. Na tej podstawie powstał „Program wychowania przedszkolnego według koncepcji pedagogicznej bł. Edmunda Bojanowskiego”, realizowany w ochronkach sióstr służebniczek w Polsce i poza jej granicami (Boliwia) oraz w innych przedszkolach publicznych i niepublicznych. Przeprowadzone badania ankietowe wśród rodziców i nauczycieli realizujących ten program w pracy pedagogicznej z dziećmi przedszkolnymi potwierdziły aktualność i skuteczność myśli pedagogicznej Bojanowskiego.

Słowa kluczowe: ochronka; koncepcja pedagogiczna; wychowanie integracyjne.

TIMELINESS OF THE PEDAGOGIC EDMUND BOJANOWSKI IN NURSERIES
THE ORDER OF SISTERS OF THE BLESSED VIRGIN MARY

Summary

From the beginning nursing education in the Assembly nurseries, the sisters have benefited from the wealth of pedagogic its founder, blessed. Edmund Bojanowski. On this basis, it was “the pre-school pedagogical concept. Edmund Bojanowski” implemented in the nurseries Sisters of the Order in Poland and beyond its borders (Bolivia) and other public and non-public nursery schools. Surveys carried out among parents and teachers implementing the program in the pedagogical work with children kindergarten confirmed the timeliness and effectiveness of pedagogic Bojanowski.

Key words: nursery; the concept of education; integrative education.